

Interjú Márton Imre (Battodo 4.dan) mesterrel

- *Battodo Hírlevél:* Először is mi is gratulálni szeretnénk. Mikor és hogyan kezdted a harcművészetekkel való foglalkozást?

- *Márton Imre:* Ez a történet tényleg nagyon régen kezdődik – eleve azzal, hogy a mostani gyerekekkel ellentétben mi elég sok időt töltöttünk az utcán játékkal és hát nyilvánvaló, hogy ott is előszeretettel előjött az indiános-, a katonás-, a cowboyos játékok, tehát ezek mind részei voltak ennek az egésznek. Úgy gondolom a gyökerei valahol tényleg itt kezdődtek, hogy ezeknek a harcművészeteknek egyáltalán kezdődött a kapcsolatam.

Azután 7.-es általános iskolás koromban elkezdtem

birkózni, tehát a küzdősportokkal kerültem kapcsolatba és a birkózást sikerült is versenyszerűen csinálni közel 9 évig. Ennek gyakorlatilag csak a katonaság majd a főiskolai tanulmányi elfoglaltságok vetettek majdnem teljesen véget. Ahogy Szombathelyre elkerültem a főiskolára akkor is már egyfajta kacérkodás volt azzal, hogy jó lenne kipróbálni a Judot, mert az hasonló mint a birkózás, mégsem teljesen az és ez egy érdekes dolog lehetne.

Kezembe akadt egy könyv, ami Galla Ferencnek a Judo övvizsgák című könyve volt és annak a bevezető részében úgy emlékszem négy harcművészet van általános ismertetőszzerűen feltüntetve; ha jól emlékszem a Karate, a Taekwondo, az Aikido és a Ju-Jutsu volt. Ott mindet elolvasta az ember, megnézegette az ember, azután ahogy az Aikidohoz ahogy értem – amiről akkoriban még sokat nem tudott az ember; most itt a '80-as évek elején vagyunk: a Karaténak már van egyfajta misztikuma, láttunk kínai

Kung-fu filmeket; Bruce Lee ekkor már varázsolta el a tömegeket, a Taekwondo is kezdte bontogatni a szárnyait–, az Aikidot azonban az ismeretlenség misztikuma övezte. Ahogy elolvastam ezt a részt - valószínű abból adódóan, hogy a szerző sem volt teljes mértékig tájékozott az Aikidoban –, a könyv azt írta le, hogy ez a „leg”-eknek a harcművészete; a legnehezebben elsajátítható, a legbonyolultabb, de a leghatékonyabb is egyben.

Hát itt kezdődött az amikor azt gondoltam, hogy itt nem biztos, hogy a Judoval kell kezdeni foglalkozni, hanem akkor már nézzük a legjobbat – időközben azért az ember megtanulta, hogy nincs olyan, hogy legjobb. Olyan van, hogy munka van, olyan van hogy dolgozol és teszed a dolgod és az ember határozza meg általában a stílusokat, hogy azok jók lesznek-e vagy rosszak lesznek és nem pedig önmagában egy-egy stílus.

A lényeg az, hogy lementem Aikido edzésre Szombathelyen; mert érdekes módon rá két hónapra kezembe került egy hirdetés, hogy a Schönhercz Zoltán Budo SE Szombathelyen felvételt hirdet Judo és Aikido Szakosztályába. Ott gyorsan be is

iratkozott az ember és hát ezzel el is indult az Aikido, az Aikidos tanulmány ami a Budo harcművészetek konkrét útján már valahogy elhelyezett és elindított engem és gyakorlatilag '82 legvégén, '83 legelején elkezdődött ez a folyamat. Azt tudni kell, hogy az Aikidoban

többek között szerepet kap a bot (jo) és a kard (bokken) is és így már ott is kapcsolatba kerültünk különböző fegyverekkel.

Amikor véget értek a főiskolai tanulmányok, akkor két és fél év Aikido tanulás után visszatérem Makóra a szülővárosomba és akkor elkezdtük itthon tanulmányozni az Aikidot. Addigra már volt egy lelkes csoport akik elkezdtek ezzel foglalkozni a baráti

körömben, kicsit az irányításommal és vezetésemmel és ezzel párhuzamosan elkezdtek a Karatét is tanulmányozni – mert úgy éreztük, hogy az Aikidoban a rúgás rész nincs teljesen kiforrva és ha védekezni kell ellene akkor nem árt ha tudjuk, hogy egyáltalán hogyan kell rúgni. Akkoriban még a „fiatalság szelleme” áthatotta az embert, de azt gondolom, hogy remek kiegészítő volt ez és így elkezdődtek Makón is az edzések.

Ahogy visszajöttem Makóra, szeptemberben elkezdtek ezt a munkát és ugyanekkor a régi szombathelyi klub egyik Judos tagja egy európai karate újságban – aminek talán „Karate Magazin” volt a címe ha jól emlékszem, – megtalálta dr. Michael Putz elérhetőségét aki Iaidoval foglalkozik. Ugye a kard egyfajta misztikum volt és sikerült egyeztetni vele egy időpontot, hogy Szombathelyre eljöjjön egy hétvégére Iaidot tanítani. Akkoriban még nem tudtuk azt, hogy a '70-es évek közepén dr. Michael Putz az All Style sportkaratét is behozta Magyarországra és tanította, tehát neki voltak már érdemei a magyar harcművészetekben, küzdősportokban.

Sajnos a legelső alkalommal én nem tudtam ebben a táborban részt venni bármennyire is szerettem volna - az akkori munkaköri elfoglaltságom ezt nem tette lehetővé -, de mindenkitől akik ott voltak nagyon pozitív visszajelzés érkezett és a következő októberi kurzusra (1985) már el tudtam menni és gyakorlatilag onnan datálom én amikor megismerkedtem a Iaidoval és elkezdtem azzal is foglalkozni. Innentől kezdve három harcművészet ment párhuzamosan: az Aikido, a Karate és a Iaido. Én azt gondoltam akkor, hogy ez körülbelül elég is lesz az embernek az élete során a

tanulmányozáshoz. Hát azután ez nem teljesen így lett, hiszen '89-ben – szintén dr. Michael Putz sensei irányításával – kerültünk kapcsolatba a Jodoval és ez is bekerült a repertoárba és elkezdünk ezzel is foglalkozni. Persze közben volt egy kis kitekintés a Ju-Jitsu világába is és Karatéból is vizsgáztatott az ember.

Az első danfokozat – ami ugye az ember életében mindig a misztikus fekete övnek az elérése – az Aikidohoz kötődik, amikor '89 februárjában sikeres első danos vizsgát tettem Nobuyoshi Tamura shihan előtt Budapesten Molnár János barátommal – mi ketten vizsgáztunk csak első danra – ez mindenképpen egy hatalmas élmény volt és rendkívül jó érzés, hogy sikerült teljesíteni ezt az első lépcsőt.

Ezt követően, mint mondtam ugye korábban, jött a Jodoval való kapcsolat majd a Battodoval. Időközben azonban a Karate és a Ju-Jitsu kikerültek a perifériára és abba is lettek lassan hagyva – mindenre már nem is volt az embernek ideje, hogy foglalkozzon vele, ez már nagyon sok volt így. Aikidon belül is gyerekcsoport, ovis csoport, felnőtt csoportnak a munkáját irányítottam személyesen vagy szakmailag összefogtam, tehát ez már mindenképpen hatalmas munka volt – ennél tovább tagozódni már egyszerűen értelmetlenné vált, mert a fejlődés rovására ment volna.

Azután 1991-ben az Aikidoban a második dan megszerzésére került sor és 1994-ben a harmadik dant szereztem meg. 1995-ben került sor a Iaido első danos vizsgára Budapesten – tehát egy tíz évet kellett várni rá „csak” – de hát ez nem is volt már akkor annyira fontos és lényeges, majd a '90-es évek második felében Jodoból is és

Battodoból is sikerült danfokozatokat elérni. Jelenleg a Iaido 1. dan mellett, a Jodo 2. dan mellett Battodoból 4. danos, Aikidoból 5. danos fokozattal rendelkezem.

- *B.H.:* Kik voltak a mestereid? Mi különlegeset tapasztaltál az ő edzéseiken?

- *M.I.:* Úgy gondolom, hogy Aikidoból is több olyan nagyon jó mesterrel sikerült találkozni akik az emberre hatással voltak; itt megemlíthetném a nemrégiben elhunyt Nobuyoshi Tamura shihant, az olasz Aikido nagymester Gianpietro Savagnanot aki szintén hatalmas hatással volt rám. De ha a fegyveres

harcművészeteket nézzük, akkor dr. Michael Putz mestert vagy Jean-Pierre Reniez shihant is megemlíthetem éppen. Hát én azt hiszem, hogy ha valahol össze lehet, össze kell ezt az egészet vonni, akkor a legtöbbször talán az lehetett egy ilyen közös többszörös, hogy a tudásukat át akarták adni és ez vezérelte őket a legjobban.

Azt gondolom, hogy az nagyon fontos motívuma lehetett az egésznek, hogy ők próbálták azt, hogy minél többet átadjanak. Volt aki vevő volt erre és volt aki nem – ez természetes, mivel ez mindenképpen más mint egy szájbarágós dolog de én azt hiszem, hogy azért tényleg mondhatom, hogy a legnagyobbaktól sikerült tanulni és erre mindenképpen büszke vagyok.

- *B.H.:* Mi vonzott téged ezekben a harcművészetekben? Miért kezdted el ezekkel foglalkozni és mi fogott meg bennük?

- *M.I.:* Ez kicsit egyik a másikból következett. Az Aikidot valamikor azért kezdte el az ember, mert az az önvédelem művészete – hát, ma már azt hiszem másért gyakorolja az

ember. Persze vannak ennek járulékos kapcsolásai, hogy ez is jó, de ahogy öregszik az ember – ezt az egyik barátom mondta – már nem „haragszik” annyira.

Tehát nyilvánvaló, hogy már nem csak arról van szó hogy megvédd magad, hanem hogy egyfajta lelki-testi harmónia és egészség kialakuljon; próbáld magad olyan szintre hozni mind a két területen, hogy ez biztosítsa neked azt, hogy jobb életed van annál, mint aki nem foglalkozik ilyenekkel. A jobb életet most úgy értettem, hogy egészségesebb, mentálisan kiegyensúlyozottabb legyél, szabadon, de ismerd és tartsd be a határokat vagy akár az „Ép testben ép lélek” – a görög filozófiai elemektől kezdve sorolhatnám itt végig mindent ami megállja a helyét.

- *B.H.:* Milyen élményeid vannak ezekkel kapcsolatban az elmúlt időszakból amikre szívesen visszaemlékszel?
- *M.I.:* Én azt gondolom, hogy nagyon sok élménye van ilyenekről az embernek. Az

egyik ilyen nagyon jó élményem talán a következő lehet: van nálunk az Aikidoban egy úgynevezett lassú bemutató, amikor lassan mozgunk; lassú támadások és lassú védekezések, technika végrehajtásokkal vagyis lassan mutatjuk be az elemeket egymás után zenére.

Amikor '91-ben először látta ezt Nobuyoshi Tamura shihan, akkor először elcsodálkozott, hogy zene, Aikido bemutató meg minden, de utána a végén elmosolyodott és megtapsolta ezt az egészet, mert tényleg megtetszett neki és ez a fajta bemutató teljesen újszerű volt.. Aztán ez a kép megismétlődik mikor a szerb Aikidonak volt egy jubileumi rendezvénye Belgrádban amire mi is meghívást kaptunk, Yoshimitsu Yamada és Tamura shihan voltak akik vezették az edzések szakmai részét.

Ott is volt jubileumi gála a végén és ezek a nagymesterek jónéhány bemutatót már láttak és nehéz nekik már újat mutatni és egy bizonyos idő után már azért csökkent a figyelmük pedig az első sorban ültek. Amikor a mi bemutatónkra került sor és azt

konferálták fel, akkor Tamura shihan elkezdte a könyökével bökdösni Yamada mestert – aki Amerikában él –, hogy „Ezt nézzed, most figyelj!” és mutogatott a színpadra – ránk. Természetesen ott is nagy sikert aratott a lassúnk, de ugyanez történt Gianpietro Savagnano shihannál is – az ő nagy múltjával és a mostani sajnálatos állapotával (balesetben elvesztette a lábát 10 évvel ezelőtt) –, felállt és állva tapsolta meg, azt gondolom ez valószínűleg többet jelent mint akár néhány dan fokozat is.

- *B.H.:* Van-e családod és ők hogyan tolerálják ezt az életmódodat? Esetleg közülük valaki szintén foglalkozik harcművészetekkel?
- *M.I.:* Hát igen, talán erre szokták mondani, hogy „a harcművészek az én családom” ☺ Egyébként van egy lányom és egy fiam hogy ha életkorok alapján említeném őket. A lányom is annak idején kis időre kapcsolatba került a harcművészetekkel; egy kis ovis Aikido, rövid ideig Kick-bokszt, hosszabb ideig aerobic volt az ilyen jellegű pályafutása. Ezután már nem foglalkozott a harcművészetekkel, de én azt gondolom, hogy sikerült nála is elérni, hogy próbál mozogni és próbál az egészségére vigyázni úgy is hogy mozog – ami szerintem mindenféleképpen fontos.

A fiamat nagy dilemma volt, hogy mennyire kelljen kötelezni vagy nem kötelezni hogy foglalkozzon ezekkel a harcművészetekkel és küzdősportokkal - én azt gondolom, hogy fontos hogy egyáltalán valami mozgással kapcsolatba kerüljön. Most ott tartunk, hogy szerencsére az Aikidoval kezd egy kicsit jobban foglalkozni és talán elértük azt nem túlerőltetve, hogy már érdeklődik és elkezd próbálni tanulni a jó kátákat is, vagyis valamiféle érdeklődés és motiváció lépett fel nála ebben az irányban. Hát nem tudom; a többi majd újabb tíz év múlva ki fog derülni, hogy folytatja-e ezeket – én bízom benne, hogy lesz ennek majd folytatása az ő részéről is.

A család meg hát azt kell mondjam, hogy ebbe született bele; néha nekünk egy nyaralás az volt, hogy elmentünk edzőtáborba és akkor vittem a családot is – nyilvánvaló, hogy ők nem edzettek hanem mással foglalták el magukat –, de azt gondolom hogy ez egyfajta árukapcsolás is volt, mert el tudtunk együtt menni valahova és az edzések után együtt tudott lenni a család. Voltunk is így több helyen, Németországban, Franciaországban és Magyarországon is több edzőtáborban ahol ilyen módon együtt tudtunk lenni amellet amikor nem voltak edzések. Így én azt hiszem, hogy valamelyest elfogadják ezt, hogy ezt csinálja az ember, sőt; valószínűleg számukra is furcsa lenne, hogy ha ezt nem csinálnám.

- *B.H.:* A harcművészetek mennyire befolyásolják a hétköznapi életedet és milyen hatással vannak rá?
- *M.I.:* Mindenképpen befolyásolja, hiszen ha már nem is olyan intenzitással edz az ember, ha nem is az van, hogy minden edzésen ott van és vezeti azt, de akkor is az hozzátartozik, hogy lenézzen edzésre és kövesse, segítse a szakmai munkát; ez az egyik. A másik az, hogy egy idő után kialakul az emberben egyfajta hiányérzet is és ha már sokáig nem volt

pl. egy jó a kezében, akkor muszáj felvenni és akár az irodában is eljárni egy-két kátát, mert úgy fontos hogy egyrészt mert akkor ki is kapcsol az ember a taposómalomból, másrészt meg megszünteti vele azt a fellépő mozgáshiányt ami jelentkezik egy idő után.

Nyilvánvaló, hogy az edzőtáborok az ember egész életét befolyásolják és az éves programját úgy állítja össze, hogy ha nem is azok köré van építve, de azok figyelembe vételével állítja össze az összes többi programját; mind a munkáját, mind a családi programokat. Tehát azt hiszem, hogy ezek megkerülhetetlen tényezőkké váltak a közel 25-30 esztendőben ami itt az ember mögött van.

Igen, az biztos hogy változtak a feladatok; míg 25-30 éves korában az embernek az volt a dolga, hogy minél többet edzzen és minél többet tépje magát a dojoban a tatamin, most már nem ezt kell csinálnia. Rossz is lenne az, ha még most is csak azt csinálná az ember, mert vannak itt állandó folyamatok amivel egyre előbbre kell jutni. A szakmai munka szervezése már sokkal fontosabb; ha nem történne a szakmai munka szervezése, akkor lehet hogy széthullana az egész és nem működne egyfajta egységben jó néhány harcművészet – első sorban itt az Aikidoról és a Battodoról beszélek. Ha ezek nem lennének összefogva, akkor egységesség nélkül maradna és csak külön sejtekben gyakorolnának és soha nem tudnának olyan erőt felmutatni, mint hogyha van egyfajta összefogás, közös munka egy közös cél felé történő mozdulás és ez a közös cél akár csak az is lehet, hogy jobbak legyünk; egy kicsit fejlődjünk, egészségesebbek legyünk vagy jó legyen az, hogy együtt tudunk gyakorolni.

- *B.H.:* Otthonodban és környezetemben mennyire jelentkezik harcművészetekhez és a keleti életmódhoz való vonzódás?
- *M.I.:* Persze természetesen ennyi idő alatt van már az embernek néhány kardja, néhány botja, néhány eszköze amik megkerülhetetlen tényezők – hát most nem is tudom, négy-öt kardom biztos hogy van amiből kettővel rendszeresen gyakorlok, az egyik éles a másik él nélküli, ezek mellett van még vagy kettő-három ami megtetszett vagy kaptam különböző dolgok folytán. Tehát nyilvánvaló, hogy az eszközöknek és fegyvereknek van egyfajta hagyománya. A másik része ezeknek a relikviák, mivel elkerülhetetlen hogy ne készüljön annyi fotó amikből néhányat kirak az ember a falra, hiszen ezek az életének a részei voltak és még most is azok. Ezek ráadásul olyan részek amikre szívesen emlékszik és

gondolom büszke rájuk joggal, tehát ezeket nem eldugni akarja – nem dicsekvés ez, mert a saját otthonába az ember azt rak ki amitől jól érzi magát és nem azért, hogy azt csak mutogassa másoknak.

Persze a hétköznapi életnek van olyan része is, amikor van lehetőség és nem annyira taposómalom az életem, hogy reggel kimegyek a kertbe és akkor eljárók néhány kátát és gyakorlok egy kicsit, gondolkodom ezeken a dolgokon – ez persze inkább a nyári reggelekre vonatkozik, nem a téliekre. Szóval mindezek tényleg átfedik az ember életét és szervesen beleszövődnek abba.

- *B.H.:* Mivel szeretsz még foglalkozni a harcművészeteken kívül szabadidődben?

- *M.I.:* Hát, igen; az ember leginkább pihenni szeretne – habár az tény, hogy a sok munka mellett egy-egy

edzés néha pihenésnek számít, vagy ha nem is pihenésnek, akkor kikapcsolódásnak. Más jellegű tevékenységet folytat az ember akkor, nem az íróasztalnál ül és dolgozik hanem mozog; ez mind fontos és lényeges. egyébként szeretek zenét hallgatni, a bakelit lemezekkel való foglalkozást mondhatnám hogy hobby-szerűen csinálom és ezek a szívem csücskei.

Ha lehetőségem van persze, akkor nyilvánvalóan a gyerekekkel foglalkozni – a fiammal – mert talán még ott vagyunk, hogy ő igényli ezt de néhány év múlva erre már nem lesz szüksége és így próbálok ennek elé menni. Nem egyszerű ez, mert vannak esték amikor csak néhány perc jut rá - ez egyfajta adósság is úgy gondolom, de jó lenne erre is minél több időt fordítani. A lányom meg már nagy, neki már nincs ilyen mértékben rá szüksége és igénye.

- *B.H.:* Mik a távolabbi terveid a harcművészetek terén?

- *M.I.:* Én azt gondolom, hogy talán próbálni megőrizni azt, amit az ember felépített eddig és ha lehet akkor azt tovább fejleszteni. Nem tudom hogy milyen lehetőségek vannak még a továbbfejlesztésben, de mindenképpen ezeket az eredményeket jó lenne és sőt; meg kellene tartani.

A tudást ami felgyülemlett és aki igényt tart rá annak tovább adni – persze azért ez egy érdekes dolog, mert nyilvánvalóan nem annak adja az ember azért a tudást egyből aki bekopog az ajtón és azt mondja, hogy „Na én most tanulni szeretnék”, ez is egy kétoldalú dolog. Először is értem én, hogy jön valaki tanuló, aki szeretne tanulni tőled, de ilyenből

lehetnek több százan is akik beesnek – én viszont azt gondolom, hogy nem csak a tanulónak kell kiválasztani a tanárt, hanem a tanárnak is el kell fogadni a tanulót. Ez így tud működni és ehhez a tanulónak valamennyit bizonyítania is kell; ez egy hosszabb folyamat, ez nem az egyik pillanatról a másikra alakulhat ki. Az én pályafutásom alatt is jó néhányan voltak olyanok akik rendkívül

tehetségesek voltak, rendkívül ügyesek voltak és sokat is foglalkozott vele az ember, tehát segített is neki – persze könnyű is volt segíteni és ez motiválta is az embert – viszont aztán gyorsan vége is lett a történetnek, tehát ez viszont egyfajta kudarcként került megélésre akár részemről is. Most már talán kevésbé, az elején nyilvánvalóan ezek nagyobb problémát jelentettek számomra.

- *B.H.:* Végezetül; milyen hasznos tanácsokat tudnál adni a fiatalabb nemzedéknek vagy az alacsonyabb fokozatúaknak?
- *M.I.:* Erre a kérdésre a válasz tényleg nem egyszerű... Amikor az ember elkezdte a harcművészetekkel való foglalkozást – akkor mondjuk hogy ha a Iaidot vesszük alapul – én minden hónapban egyszer, több mint egy éven keresztül elutaztam Makóról Szombathelyre szombat délutánonként dr. Michael Putz edzéseire, mert ő akkor ráért és

akkor tudott ezzel foglalkozni. Ez több mint 400 km út egy irányba és egy fél napos utazás; de természetes volt az is, hogy Aikido edzésekre kimentünk Graz-ba, Bécsbe, Belgrádba és hívtunk mestereket is, amiknek szintén vállaltuk az anyagi konzekvenciáit.

Ezek nem megkerülhető dolgok voltak és ugyanakkor ezek fontosak is voltak. Ehhez az embernek egyfajta eltökéltsége kellett, hogy ezt szeretné végigcsinálni. Azt hiszem a legtöbben ott követik el a hibát, hogy van egy átmeneti fellángolás és azután vége, nem folytatják. Én nem mondom, hogy nálam vagy nálunk nem voltak olyanok, hogy „Hát, most miért is csinálom én ezt?”, de akkor az embernek eszébe jutott egy dolog: jövőre megegyeztünk, hogy ekkor és ekkor jön ide vagy oda ez vagy az a mester edzőtábort tartani és megígértem neki, hogy elmegyek abba az edzőtáborba.

Persze ezeket felül lehet írni mert hát nem szentírás az ilyen és vannak is olyan okok, amik miatt felül is kell írni – nekem is volt már ilyen problémám a '90-es évek végén

amikor édesapám meghalt, akkor a szokásos ausztriai edzőtáborba nem tudtam kimenni, pedig megígértem hogy kimegyek. Nem tudtam kimenni mert beteg volt és akkor halt meg; a temetése volt. – én azt gondolom, hogy ez felülírja. Tehát vannak olyan helyzetek és események amik felülírják csak az a baj, amikor minden helyzetet és eseményt azzá nyilvánítunk hogy felülírja, mert akkor előbb-utóbb az a cél – ami nem is konkrét és nem is tudod még megragadni hogy mi – lekerül és vakvágányra kerül, véget fog érni és így

már szerintem nem nagyon van értelme csinálni.

Ezért jó, hogy az ember az év elején vagy az előző év végén előre elhatározza, hogy miket szeretne csinálni az elkövetkező évben. Biztos, hogy minden nem tud megvalósulni, mert ezeknek anyagi és időbeni vonzatai vannak a család és munkahely mellett, ezenkívül váratlan szituációk is felléphetnek még. Azt gondolom, hogy ezt sokan

meg is értik – aki nem érti meg, az sem biztos hogy jó mester vagy tanár. Itt a baj az, hogy ha mindig vannak problémák és gondok, de soha nem tudja ezeket az ember megoldani. Úgy érzem, hogy ez nagyon sokszor hiányzik a jelenlegi fiatalokból, illetve önmagában az, ahogy az egész beszélgetést kezdtük; az első mondataim egyike az volt, hogy nagyon sokat játszottunk az utcán katonásat, indiánosat, cowboyosat, stb. – de a lényeg az volt, hogy a gyerekek játszottak egymás között – igaz kissé militáris játékot, de hát ez a harcművészetekhez azért hozzátartozik, mert ez nem ping-pong hanem harcművészet– és mozogtuk mellette. Most a gyerekek jelentős része sajnos beül a számítógép elé és számára szinte megszűnik a világ. Ilyenkor ráadásul nem csak a hasznos ismereteket teszik magukévá alkalmasint, hanem mindenféle bugyuta játékokat, mindenféle káros információkat – hiszen jó néhány van olyan is, hiszen régebben is hozzá lehetett olyan könyvhöz jutni az én időmben ami nem biztos hogy az embernek a lelki fejlődéséhez pozitívan járul hozzá –, az internet pedig sokkal szabadabb világ. Tehát ezek így nem csak egy fizikai és élettani, hanem akár mentális rombolást is végeznek és amit az előbbieken egyfajta értéként próbáltam elmondani – vagy legalább is szerintem érték –, hogy egyfajta kitartással végigjárni ezt az utat.

Igen, persze hogy vannak benne hullámvölgyek, de másként nem is lehet; aki azt mondja, hogy 25-30 éven keresztül egyforma lendülettel lehet végigcsinálni egy ilyen utat, az barokkos túlzással mondván „festi magát”. Igen az is valami, hogy ha padlóra kerültem, akkor felállok onnan ismét és akkor folytatom tovább – persze hogy vannak tüskék, sérelmek; ez velejárója ennek a dolognak. Azt gondolom, hogy ez lenne a legfontosabb amit meg kellene tanulnia a mostani budokáknak akik a harcművészetek útjára lépnek.

- *B.H.*: Köszönjük a beszélgetést és további jó edzéseket kívánunk.